

॥ ४९॥ ५०॥ ५१॥ ५२॥ इति अनुशासनपर्वणि नैलकंठीये भारतभाष्ये अष्टषष्ठ्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १६८॥ ॥ ७॥ एवमुक्तेति ॥ १॥ धारणासुआधारादिषु स्थानेषु यथाक्रमं मूलाधारात् स्वाधि
 प्राणानुत्सृष्टमिच्छामितत्रानुज्ञातुमर्हथ ॥ सत्येषु यतितव्यं वः सत्यं हि परमं बलं ॥ ४९॥ आनृशंस्य परैर्भावं सदैव नियतात्मभिः ॥ ब्रह्मण्यैर्धर्मशीलैश्च तपोनि
 त्यैश्च भारताः ॥ ५०॥ इत्युक्त्वा सुहृदः सर्वान्संपरिष्वज्य चैव ह ॥ पुनरेवाब्रवीद्धीमान्युधिष्ठिरमिदं वचः ॥ ५१॥ ब्राह्मणाश्चैव ते नित्यं प्राज्ञाश्चैव विशेषतः ॥ आचा
 र्याः कृत्विजश्चैव पूजनीया जनाधिप ॥ ५२॥ इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि भीष्मस्वर्गारोहणपर्वणि दानधर्मे अष्टषष्ठ्यधिकशततमोऽध्यायः
 ॥ १६८॥ ॥ ७॥ ॥ ७॥ वैशंपायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा कुरुन्सर्वान् भीष्मः शांतनवस्तदा ॥ तूष्णीं बभूव कौरव्यः समुहूर्तमरिंदम ॥ १॥ धारयामास
 चात्मानं धारणासु यथाक्रमं ॥ तस्योर्ध्वमगमन् प्राणाः सन्निरुद्धा महात्मनः ॥ २॥ इदमाश्चर्यमासीच्च मध्ये तेषां महात्मनां ॥ सहितैर्ऋषिभिः सर्वैस्तदा व्या
 सादिभिः प्रभो ॥ ३॥ यद्यन्मुंचति गात्रं हि स शांतनुसुतस्तदा ॥ तत्तद्विशल्यं भवति योगयुक्तस्य तस्य वै ॥ ४॥ क्षणेन प्रेक्षतां तेषां विशल्यः सो भवत्तदा ॥ तदृष्ट्वा
 विस्मिताः सर्वे वासुदेवपुरोगमाः ॥ ५॥ सहितैर्मुनिभिः सर्वैस्तदा व्यासादिभिर्नृप ॥ सन्निरुद्धस्तु तेनात्मा सर्वेष्वायतनेषु च ॥ ६॥ जगाम भित्वा मूर्धानं दि
 वमभ्युत्पपात ह ॥ देवदुंदुभिनादश्च पुष्पवर्षैः सहा भवत् ॥ ७॥ सिद्धा ब्रह्मर्षयश्चैव साधुसाध्वितिर्हर्षिताः ॥ महोत्केव च भीष्मस्य मूर्धदेशाज्जनाधिप ॥ ८॥
 निःसृत्याकाशमाविश्य क्षणेनांतरधीयत ॥ एवं सराजशार्दूलनृपः शांतनवस्तदा ॥ ९॥ समयुज्यत कालेन भरतानां कुलोद्बहः ॥ ततस्त्वादाय दारुणिगंधांश्च
 विविधान्वहून् ॥ १०॥ चितां च कुरु महात्मानः पांडवा विदुरस्तथा ॥ युयुत्सुश्चापि कौरव्यं प्रेक्षकास्त्वितरे भवन् ॥ ११॥ युधिष्ठिरश्च गांगेयं विदुरश्च महामतिः ॥
 छादयामास तुरुभौ क्षौमैर्माल्यैश्च कौरवं ॥ १२॥ धारयामास तस्याथ युयुत्सुश्च त्रमुत्तमं ॥ चामरव्यजने शुभ्रे भीमसेनार्जुनावुभौ ॥ १३॥ उष्णीषे परिगृ
 ष्णीतां माद्रीपुत्रावुभौ तथा ॥ स्त्रियः कौरवनाथस्य भीष्मं कुरुकुलोद्बहं ॥ १४॥ तालवृंतान्युपादाय पर्यवीजंत सर्वशः ॥ ततोऽस्य विधिवच्चक्रुः पितृमेधं महात्मनः ॥
 ॥ १५॥ यजनं बहुशश्चाग्नौ जगुः सामानि सामगाः ॥ ततश्चंदनकाष्ठैश्च तथा कालीयकैरपि ॥ १६॥ कालागुरुप्रभृतिभिर्गंधैश्चोच्चावचैस्तथा ॥ समवच्छा
 द्य गांगेयं संप्रज्वाल्य हुताशनं ॥ १७॥ अपसव्यमकुर्वंत धृतराष्ट्रमुखाश्चितां ॥ संस्कृत्य च कुरुश्रेष्ठं गांगेयं कुरुसत्तमाः ॥ १८॥

ष्ठानं ततो मणिपूरं ततो नाहतं ततो विशुद्धितत आज्ञामेवं क्रमेण मनः सहितं वायुं निरुद्धं नृपयुष्यं पर्यानीतवानित्यर्थः ॥ २॥ ३॥ यद्यदिति प्राणेन मुक्तं गात्रं प्रशिथिलावयवसंयोगं सत्तममपिशरंधारयितुमक्षममभूत् अ
 तस्तत्तदंगं विशल्यमभूदित्यर्थः ॥ ४॥ ५॥ आत्मा प्राणसंयुक्तं मनः ॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ ११॥ १२॥ १३॥ उष्णीषे किरीटशिरोवेष्टे उष्णीषंतु शिरोवेष्टे किरीटेलक्षणांतरे इति मेदिनी ॥ १४॥ १५॥ १६॥ १७॥ १८॥